

گفت‌وگوی اختصاصی با بهزاد وزیري فیلمساز:

زادگاه‌من قلمرو تولید آثارم هستند

***مجتبی گهستونی**

بهزاد وزیري، فیلمسازی رو از دهه‌ی هفتاد با بازیگری در سینما و تلویزیون شروع کردم. سپس به فیلمنامه‌نویسی رو آورد. بعد از آن با تلویزیون، فیلمسازی را در مقام کارگردان شروع کرد. ابتدا فیلم داستانی و سریال داستانی می‌ساخت. تا اینکه وارد دنیای فیلم مستند شد. آنجا تجربیات خوبی را کسب کرد. فیلم‌های مستند زیادی را ساخت و در جشنواره‌های مختلفی شرکت کرد و جوایز گوناگونی هم گرفت. تا اینکه بالاخره اولین فیلم سینمایی خود را با عنوان «درون ماهی» ساخت که با گروه «هنر و تجربه» راهی اکران عمومی شد.

این گفت‌وگو به بهانه ساخت اولین فیلم سینمایی بهزاد وزیري با عنوان «درون ماهی» صورت گرفته است.

***حضور در عرصه سینما و فیلم کوتاه را از چه بخشی آغاز کردید؟**

با تلویزیون شروع کردم. با ساخت فیلم داستانی و سریال داستانی.

***با عکاسی هم میانه‌ای دارید؟**

فقط به خاطر علاقه‌ی خودم عکس‌های شخصی می‌گیرم.

***با خواندن و نوشتن هم میانه خوبی داری؟ عمدتاً چه می‌خوانید و چه می‌نویسید؟**

من بیشتر نمایشنامه‌نویس هستم. سه کتاب «مادام گربه»، «زن اسرارآمیز» و «جزیره» را توسط نشر تایماز، در حوزه نمایشنامه چاپ کردم بعد از آن هم فیلمنامه‌نویسی می‌کنم. اکثر فیلمنامه‌های که کارگردان بودم را خودم نوشتم.

***برای فیلمسازی چون شما که این همه عشق به سینما دارید و علاقه به تولید در وجودش نهادینه شده است، دوران کرونا و عواقب آن چگونه گذشت؟ دوره‌ی خیلی سختی بود چون فیلم «درون ماهی» رو تازه تولید کرده بودیم و داشتیم به جشنواره‌های مختلف در سراسر دنیا می‌فرستادیم. اما شوربختانه بعد از شرکت در پنج فستیوال، مابقی رویدادهای سینمایی با وجود کرونا تعطیل شدند و رکود وحشتناکی به جان سینما افتاد.**

دوران بدی بود.

روایتی که در فیلم درون ماهی مطرح می‌شود واقعی است؟

فیلمنامه «درون ماهی» بر اساس یک نمایشنامه‌ای نوشته‌ی خودم ساخته شده. نمایشنامه را در سال ۱۳۸۶ اجرا کردم. در این مدت؛ موضوع و مفهوم نمایشنامه همواره ذهنم را مشغول خود کرده بود و فکر می‌کردم این موضوع برای طرح در سینما بسیار مناسب است. از آنجا که ما قصد داشتیم فیلم «لو باجت» بسازیم و اکثر قصه «درون ماهی» هم در یک لوکیشن روایت می‌شود، تصمیم گرفتیم همین فیلمنامه را بسازیم. نکته دیگر درباره فیلمنامه «درون ماهی» این بود که این فیلم روایتگر قصه و مسائل شهر خودم است و در کنار مطرح کردن مسائل اجتماعی اشاراتی به یکسری کهن الگوها داشت که در ذهن مردم وجود دارد. ساختار فیلمنامه این اثر به شکلی است که در آن مخاطب با بازی‌های زمانی مواجه است. من با توجه به ساختار فیلمنامه و موضوعی که داشت احساس کردم می‌توانم حرف‌هایی که به زعم خودم مهم بودند را در این فیلم مطرح کنم. من از فیلمسازانی هستم که در شهرستان کار می‌کنم و در منطقه‌ای که قصه «درون

ماهی» روایت می‌شود ویژگی‌های زیستی و مشخصه‌های اجتماعی بسیاری وجود دارد که مختص همین منطقه است و پرداختن به این ویژگی‌های خاص به خودی خود می‌تواند کاری کند که فیلم شما متفاوت شود و اتفاقاً اگر فیلمی به این ویژگی‌ها بپردازد برای مخاطبان جهانی نیز اثری جذاب‌تر است چرا که مردم دنیا ترجیح می‌دهند با اشکال مختلف زندگی مواجه شوند و آن‌ها را ببینند. در کشور ما متأسفانه بیشتر فیلم‌ها محدود به تهران و شهرها شده‌اند و ما به زیست خارج از این محیط‌ها توجه چندانی نداریم.

***چرا در بخش‌هایی از فیلم موقع بیان دیالوگ صدای بوق می‌شنویم؟**

آن زمان فضا برای نمایش این فیلم وجود نداشت و به نظرم امروز جامعه ما پذیرای مفاهیم بیشتری شده و به درک بالاتری رسیده و به همین دلیل امکان اکران این فیلم فراهم شد. در این فیلم یکسری الفاظ وجود داشت که برای دریافت پروانه نمایش مجبور شدیم روی صدای فیلم در زمان بیان این الفاظ اصطلاحاً صدای بوق بگذاریم در حالیکه با گویش محلی این الفاظ آن معنایی که ممکن است مخاطب تهرانی برداشت کند را ندارد و الفاظ رایجی هستند و ما هم به دلیل اینکه فیلم‌مان اثری واقع‌گرایانه بود سعی کردیم به زندگی واقعی نزدیک‌تر شویم و از این الفاظ استفاده کردیم اما برای اکران عمومی مجبور شدیم این کار را انجام دهیم که در برخی صحنه‌ها ممکن است حتی موجب خنده مخاطب شود. ممکن است مخاطب تصور کند که در این فیلم الفاظ رکیکی به کار برده شده اما واقعیت این است که اینگونه نبود و من به شخصه کلمات بسیار بدی را در فیلم‌ها و سریال‌ها می‌بینم که این برخورد با فیلم «درون ماهی» برایم عجیب می‌شود و فکر می‌کنم سخت‌گیری‌ها برای سینمای مستقل بسیار بیشتر است. در این فیلم جملاتی حذف شد که جملات بسیار بدتر از آن را در فیلم‌ها و سریال‌ها می‌بینیم.

***آیده آثارتان چگونه شکل می‌گیرند؟**

روی انتخاب سوژه‌ها و ایده‌هایم بیشتر تجربیات شخصی من تاثیر می‌گذارد.

***فیلمهای مستندتان چقدر از روایت برخوردار هستند؟**

می‌توان گفت که بخش زیادی از مستندهای من اساساً بر پایه‌ی روایت هستند. علاقه‌ی زیادی به مستندهایی دارم که روایت در آنها شاخص هست.

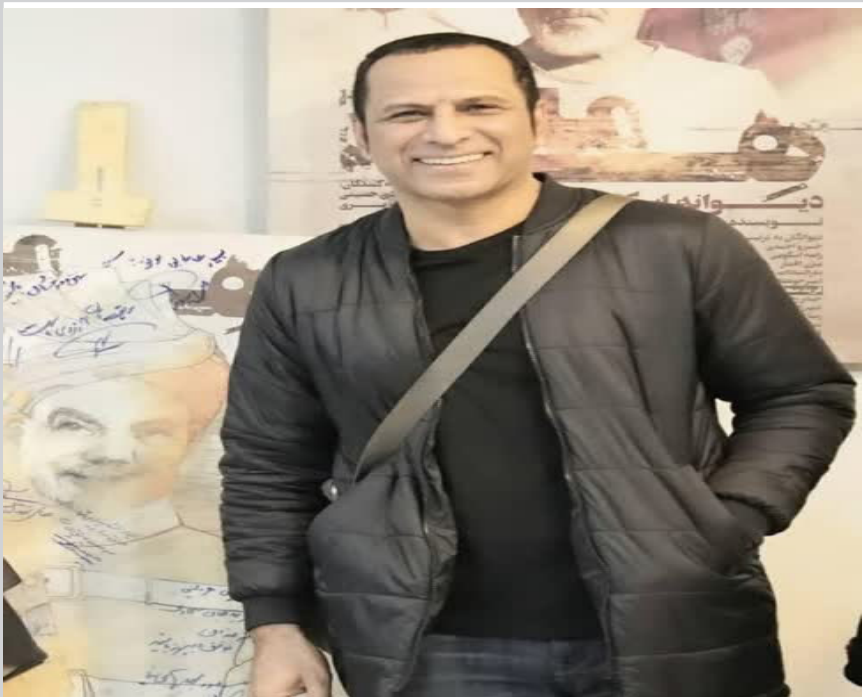
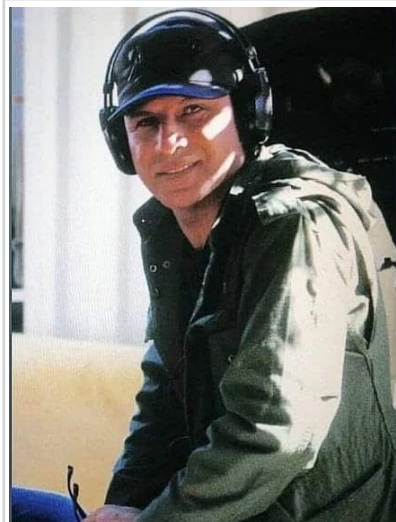
***در آثارتان اولیه‌تان زادبوم برایتان اهمیت داشت. در همه آثارتان این تعلق خاطر چقدر محفوظ ماند؟** کلاً زادگاه من قلمرو تولید آثارم هستند چون با پوست و جان و استخوانم آنها را تجربه کردم و به آنها عشق می‌ورزم.

***داشتن نگاه بومی چه اهمیتی دارد؟**

فیلمسازان بومی زیست کمتر دیده شده و متفاوتی را به تصویر می‌کشند و به همین دلیل می‌توانند نظر مخاطبان را به خود جلب کرده و در سینمای ایران جریان‌ساز باشند.

***چرا احساس می‌کنم که اکران فیلم درون ماهی چندان موفق نیست؟**

متأسفانه امروز مخاطب سینما از سینما گریزان شده و

***انسان با اندیشه خود سینما را خلق کرد و بر آن مسلط شد. اما امروزه جادوی سینما تاثیرشگرفی بر همه حوزه‌ها گذاشته است. چقدر سینما بر انسان نفوذ کرده است؟**

خب سینما بدلیل تاثیرگذاری و به روز بودنش و خصوصیت ویژه رسانه‌ایش تقریباً می‌شه گفت فراگیرترین رسانه است و تقریباً می‌توان گفت تو زندگی بشر جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده و شاید بشه گفت اکثر اتفاقات و وقایع امروز ریشه در سینما دارد.

***متوجه مشکلات سخت افزاری سینمای خوزستان هستم. منتها به نظر شما اولویت متولیان فرهنگ و هنر استان خوزستان توجه به ارزش‌های سینمایی به خصوص از نوع فاخرش است؟**

بهتر است که متولیان فرهنگ و هنر استان خوزستان، فیلمسازهای مستقل منطقه را که از سینمای کوتاه به سینمای حرفه‌ای پا گذاشتن را حمایت کنند. زمینه ساخت فیلم سینمایی در استان را برای آنها فراهم کنند. سینماهای استان را تشویق کنند که فیلم سینماگرای استان را به طور ویژه اکران کنند. خلاصه می‌شه توی استان با امکانات استان چتر حمایتی خوبی برای تولید فیلم‌های سینمایی بومی پهن کرد تا سینما در استان شکوفا و درخشان به راه خودش ادامه بدهد.

***اما احساس می‌کنم سینمای مستند و داستانی کوتاه استان خوزستان با افت شدید مواجه بوده است. این نظر را قبول دارید یا خیر؟**

خب در اینباره اطلاعاتم زیاد نیست. اما تا حدودی موافقم که در حوزه فیلم مستند دلیل اصلی می‌تواند عدم حمایت مالی و تقلیل بودجه ساخت فیلم مستند باشه. بخصوص تلویزیون که یکی از بزرگ‌ترین حامیان فیلم مستند بود. متأسفانه بودجه‌ای که برای تولید فیلم مستند الان در تلویزیون وجود دارد. تقریباً با تورم سازگار نیست و متعلق به ساخت فیلم مستند در یک دهه قبله است.

اگر شما می‌خواستید با بعضی کارگردان‌های جوان صحبت کنید مهمترین توصیه شما به آنها چه بود؟

خب فکر کنم که به آنها می‌گفتم، سعی کنید اولین فیلی که می‌سازید جزء بهترین فیلماتون باشه.

